

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PERNUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartałnie rb. 1,5, miesięcznie kop. 60, wraz z przesyłką pocztową lub odrocznieniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesentów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po poł. Rozpisów nadesł. redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednosłupowy lub jego miejsce Nadesłane k. 30, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. 1 nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matry omiatał o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy

PERNUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Przed krucyfiksem...

O, konający w kirów i srebra żalobie,
Przygwożdżony do krzyża na tej srebrnej blasze
I tak śmiertelne czarny, jak niedole nasze,
— We łzach krwawych źrenice wznosimy ku Tobiel

Racz oderwać od krzyża ręce swoje obie,
Niechaj nas litościwy Twój uścisk opasze,
Gorzka my żółci z octem dopijamy czasze,
By wstać, bo już Twe sądy grzmiały na naszym grobie;
Gdy potopem krew bluzga na ziemskim obszarze,
Gdy na oślep świat leci w potępienie —
Twe nad śmiercią zwycięstwo niech się w nas okaże!

My pogrzebani żywcem, rozdarci na troje,
Zmartwychwstania czekając, narodów łazarze,
Błagamy: Wskrzesicielu, przyjdź królestwo Twój!
Lucjan Rydel.

Z XV-go posiedzenia Rady Stanu.

W sobotę dnia 31 marca o g. 4 i pół po poł. odbyło się 12-te posiedzenie T. Rady Stanu pod przewodnictwem Wice-Marszałka, w obecności 22 Członków T. Rady Stanu, obu Komisarzy i 2 zastępców.

Po odczytaniu protokołu z XI posiedzenia, wysłuchano komunikatów Rządu Niemieckiego i Austro-Węg. w kwestji zwolnienia polskich jeńców cywilnych.

Z komunikatów tych wynika, że ogółem w Niemczech w czasie od IX—15 r. od II—17 r. zwolniono 3381 osób. W zasadzie zwalniani są wszyscy jeńcy cywilni z wyjątkiem tylko tych, którzy sobie nie życzą tego uwolnienia, lub znaleźli piątną pracę w przedsiębiorstwach wojennych i nie mogą być uważani za jeńców.

O kursie rubla.

Wysłuchano zapowiedzi, że w najbliższym czasie będzie do T. Rady Stanu wniesiony projekt władz okupacyjnych niemieckich w kwestji uformowania kursu rubla.

Wydz. Wykonawczy.

Następnie wysłuchano sprawozdania z 3 ostatnich posiedzeń Wyd. Wykonawczego. Wśród sprawozdań najważniejsze są:

1. Postanowienie powiększenia li czyby członków Komitetu Ofiary Narodowej do 25 osób.

2. Postanowiono, by Dep. Pracy, w porozumieniu z Dep. Gospodarstwa Społecznego, zwrócił się do władz okupacyjnych z wyjaśnieniem konieczności:

a) umożliwienia Centralnym Związkom Zawodowym zakładania w całym Królestwie oddziałów prowincjonalnych,

b) tworzenia Centrali przez już istniejące lokalne związki zawodowe,

c) wreszcie zniesienia trudności cenzuralnych przy przesyłaniu komunikatów, poleceń i sprawozdań z Centrali na prowincję i odwrotnie.

3. Przyjęto do wiadomości program organizacji i działalności Dep. Gosp. Społ. oraz wysłuchano sprawozdania z działalności Dep. Gosp. Społ., Pracy i Sprawiedliwości.

a) W Dep. Gosp. Społ. zorganizowane zostały specjalne działy pracy w formie odrębnych komisji: Rolnictwa, Przemysłu, Handlu, odbudowy Kraju, oraz Windykacji strat wojennych.

b) Dep. Pracy w zakresie swego półtoramiesięcznego istnienia podjął cały szereg prac przygotowawczych w celu zorganizowania poszczególnych działów, a mianowicie:

- 1) ochrony pracy,
- 2) ochrony lekarskiej,
- 3) opieki nad wychodźcami, znajdującymi się poza krajem,
- 4) pośrednictwa pracy,
- 5) ubezpieczeń społecznych, przedewszystkiem Kas Chorobych,
- 6) pomocy bezrobotnym.

Pozatem Departament pośredniczył w nieporozumieniach między pracodawcami i pracownikami.

Wreszcie Departament utworzył Radę Departamentu, w skład której weszli przedstawiciele różnych organizacji społecznych i zawodowych.

4. Polecono Dep. Gosp. Społ. złożyć władzom okupacyjnym memoriał, w sprawie zgłoszeń o prawo poszukiwania górniczych.

5. Powierzono Marszałkowi Koronemu i Dyr. Gosp. Społ. interwencję w kwestji obniżenia w okupacji niemieckiej norm mąki i chleba.

Sprawa wojska polskiego.

Następnie wysłuchano sprawozdań z posiedzeń Komisji Wojskowej w referacie bryg. Piłsudskiego.

Wobec tego, że w ostatnich czasach ilość ochotników, zgłaszających się w Wilnie do wojska polskiego wzrasta zawiadomiono, że będą użyć w bataljonach robotniczych, postanowiono, by Wydz. Wykonawczy zwrócił się przez Gen. Gubernatora Warszawskiego do Naczelnego Wodza armji niemieckiej, cesarza Wilhelma z podaniem o uchylenie tego rozporządzenia.

O autonomję Litwy.

Interpelację w sprawie autonomji Litwy przekazano Dep. Spraw Politycznych.

Wreszcie Sekretarz odczytał spis instytucji, oraz osób, które nadesłały adresy powitalne do Tymczasowej Rady Stanu.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 4 kwietnia:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarszałka ka. Leopolda Bawarskiego.

Pomiędzy morzem a Prypecią, działalność artylerji, na wielu odcinkach frontu, była dość ożywiona.

W środkowym biegu Stochodu, wojska nasze zdobyły przyczółek mostowy, Topole, znajdujący się na zachodnim brzegu rzeki, przyczem wzięto wielką zdobycz.

Po obydwu stronach kolei żelaznej Zloczów—Tarnopol, wzmagał się częściowo ogień artylerji.

Front wojsk generała-pułkownika arcyksięcia Józefa.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Front generała marszałka polnego v. Mackensena.

Nie zaszło nic godnego uwagi.

Front macedoński.

Nasze eskadry lotnicze obrzucały bombami dworzec w Vertokop (na południowym wschodzie Votena).

Powstałe pożary sfotografowano.

Zachodni plac boju.

Od Lens do Arras również i wczoraj trwał ogień bardzo ożywiony.

Na zachodzie od St. Quentin, Somme'y i Oise'y przeprowadzali francuzi nadal swe walki wywiadowcze.

Ciężkimi ofiarami przepłacili oni zdobytą teren, opuszczany przez nas krok za krokiem.

Pod Laffaux, na drodze wiodącej z Soissons na północny-zachód, pozostały bez skutku ataki francuskie, poprzedzone silnym ogniem.

Wykryte baterje w Reims i w okolicy jak również i roboty fortyfikacyjne, znajdują się w ogniu naszych dział.

9 samolotów nieprzyjacielskich i 2 balony na uwięzi zostały zniszczone przez naszych lotników.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 4-go kwietnia—rano:

Na wschodzie i w Macedonji nie wydarzyło się nic szczególnego.

Na zachodzie przy dżdżystej pogodzie trwa energiczna akcja artylerjska w niewielu tylko odcinkach.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 4 kwietnia:

Wschodni plac boju.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Mackensena.

Nie nowego.

Front wojsk gener. pułkownika Arcyksięcia Józefa.

Lotnik austriacko-węgierski w walce powietrznej na obszarze Oeny zestrzelił samolot rosyjski typu Nieuport.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Nad środkowym brzegiem Stocho-du, zabierając znaczny łup, zajęliśmy rosyjski przyczółek mostowy Tobol.

Poza tym wielokrotnie wzmożła się walka działowa.

Włoski teren walk:

1
Południowo-wschodni plac boju.

Nie było ważniejszych operacji bojowych.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

PETERSBURG, Urzędowo donoszą, dnia 4 kwietnia:

Front zachodni.

Na północny wschód od wzgórze Kapul wywiadowcy nasi rozproszyli wielki oddział nieprzyjacielski. Po walce na bagnety zabrali oni 2 oficerów, 1 feldfebla i 16 żołnierzy.

Na pozostałym froncie ogień karabinowy.

Front rumuński:

Atak nieprzyjacielski na południe od traktu Jakobani—Valeputna został odparty przy pomocy ognia artyleryjskiego.

Front kaukaski.

W okolicy Almy, 25 wiorst na południowy zachód od Gymyszkhone turycy atakowali bezskutecznie stanowiska nasze.

Walki na Zachodzie.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 4 kwietnia:

Po południu:

W okolicy St. Quentin patrole nasze na północny-wschód od Dallon i na północ od Gastros dotarły aż do linii niemieckich, które zostały silnie obsadzone.

Na południe od Ailette wojska nasze, korzystając z sukcesu, odrzucili Niemców aż za Vaurailions.

Wieczorem:

Pomiędzy Somme a Oise toczy się walka artyleryjska, szczególnie gwałtowna w odcinku Castres — Contes-court.

Na północ od Ailette w ciągu dnia posunęliśmy się naprzód w okolicy Landricourt.

W okolicy Ranbervilles około g. 3 i pół po poł. stracono samolot niemiecki.

Plany wojenne Ameryki.

WASZYNGTON, 4 | 4. Agencja Reutersa podaje następujący tekst orędzia Wilsona, w którym czytamy między innymi:

Stan wojny będzie przeprowadzony w zupełnym współdziałaniu z innymi rządami, zwalczającymi Niemcy. Współdziałanie to polegać będzie na udzieleniu im liberalnych kredytów finansowych i oddaniu do dyspozycji materialnych środków pomocniczych państwa, w celu dostarczenia im materiału wojennego i zaopatrywania ludności w środki żywnościowe.

Dalszym skutkiem stanu wojennego będzie doprowadzenie floty do zupełnej gotowości bojowej, by mogła ona zwalczać nieprzyjacielskie łodzie podwodne, następnie zaś nie-

zwłoczne powiększenie armji minimum o 560 tysięcy ludzi.

Amerykanie czują, iż nasza na dzieja na przyszły pokój światowy znalazła umocnienie w wielkich wydarzeniach w Rosji. Tam mamy dzielnego sprzymierzeńca w tym związku honoru.

Jesteśmy gotowi podjąć teraz walkę z wrogiem wolności i, w razie potrzeby, użyjemy całej siły narodu, ażeby ukroczyć jego rozszerzenia. — Nie pragniemy żadnych zdobyczy. Jesteśmy tylko żołnierzami praw ludzkości i będziemy zadowoleni gdy prawa te zostaną zagwarantowane.

Wilson dodał, iż Austro-Węgry w istocie nie biorą udziału w wojnie morskiej przeciwko obywatelom amerykańskim. Dlatego też pragnie odłożyć debaty w kwestii stosunku z rządem wiedeńskim. Wilson orędzie swe zakończył słowami, iż Ameryka będzie walczyć o najdroższe dobra, bo o demokrację, prawo i wolność małych narodów.

Rezolucja przyjęta.

NOWY-JORK, 4 | 4. Komisja senatu do spraw zagranicznych przyjęła rezolucję rządu, oświadczającą, że Stany Zjednoczone znajdują się z Niemcami na stopie wojennej.

Przeciw wysłaniu wojsk do Europy.

BAZYLEJA, 5 | 4. Z Nowego Jorku donoszą, że większość członków kongresu jest za stanowczą akcją wojenną, lecz sprzeciwia się wysłaniu wojska amerykańskiego do Europy.

Powitanie Wilsona.

AMSTERDAM 5 | 4. Z Waszyngtonu donoszą: Tym zebrały przed kapitołem, powitał entuzjastycznie przybycie prezydenta. Podczas przemówienia kongres rozbrzmiewał okrzykami uznania.

Przemówienie swe Wilson rozpoczął cichym głosem, później jednak mówił głośno, szczególnie gdy oznajmił, że St. Zjednoczone nigdy nie ugną się przed bezprawiem.

Po tych słowach zerwała się burza okłasków. Gdy prezydent prosił kongres o ogłoszenie stanu wojennego, obecni po- stali z miejsc i hałaśliwie dali swe zezwolenie.

Na stopie wojennej.

WASZYNGTON, 5 | 4. Wydział senatu do spraw zewnętrznych przyjął rezolucję rządu, oświadczającą, że Stany Zjednoczone znajdują się z Niemcami na stopie wojennej.

HAGA, 5 | 4. Na pierwszy plan programu obrad w Kongresie Amerykańskim wysunięto środki dla obrony narodowej i dla przygotowania wojennego. Pierwszy projekt prawa dotyczy wprowadzenia powszechnych ćwiczeń wojskowych dla mężczyzn od 18 do 26 roku.

Wybór prezesa Izby reprezentantów.

WASZYNGTON, 5 | 4. Na spókeera (prezesa) Izby reprezentantów wybrano Clarka ze stronnictwa demokratycznego 217 głosami przeciw 205.

Burcowi aresztowani

GENEWA, 5 | 4. „Temps“ donosi z Rosji, iż redaktor „Prawdy“ Burcow zażądał natychmiastowego zakończenia wojny. Redaktorem „Prawdy“ został obecnie socjalista Muranow.

Zastrzeżenie ruchu rewolucyjnego.

STOKHOLM 5 | 4. Według doniesień z Petersburga, życie w stolicy rosyjskiej staje się nader chaotycznym. Przeróżne grupy zawodowe od-

bywają nieustannie zebrania, na których omawiana jest sytuacja polityczna.

Przestępstwa mnożą się. Domy zamknięte są o trzy godziny wcześniej.

Ruch rewolucyjny wśród żołnierzy zastrza się. Oddziały żołnierzy należących do rady robotniczej wystawiły żądanie, by wysyłanie wojsk na front odbywało się wyłącznie za zgodą większości żołnierzy.

Na front wysłać należy tylko te oddziały, które posiadają już oficerów z wyboru. Cwiczenia rekrutów są w dalszym ciągu wstrzymane.

Życie handlowe stanęło niemal zupełnie.

Zmiana.

STOKHOLM 5 | 4. Otrzymało tu doniesienie, że wszyscy Polacy występujący z rosyjskiej Rady państwa, oraz z Dumy państwowej, ponieważ Polska została obecnie oddzielona od Rosji, jako samodzielne państwo.

Co słychać nowego?

Goremykin obłąkany.

„Nationalzeitung“ donosi ze Stokholmu, że według „Ruskoje Słowo“ były prezes ministrów rosyjskich Goremykin, którego osadzono w twierdzy Pietropawłowskiej i wypuszczono stamtąd, jak głosiły depesze, dostał obłąd.

Robotnicy odstępują od 8-godzinnego dnia roboczego?

Petersburska Agencja Telegraficzna donosi: Robotnicy fabryk materiałów wojennych, wobec konieczności popierania wyrobu materiału wojennego wszelkimi siłami postanowili odstąpić od głównego żądania swego programu: osmiodzinnego dnia.

Usunięci oficerowie.

„Daily News“ dowiaduje się z Petersburga, że prowizoryczny rząd rosyjski ogłosił listę usuniętych oficerów sztabowych, między nimi 112 generałów, za monarchiczne zapamiętanie.

Pan pułkownik.

Car, który ma znajdować się dotąd w Carskim Siole, uważany tam jest jako zwykły oficer armji rosyjskiej. Tytułują go „panie pułkowniku“.

„Naród ma jedynie prawo być jako państwo“.

Wypisaliśmy: „Wyzwolenie“.

KRONIKA

Wielki Piątek.

Wielki piątek jest jednym dniem w roku, w którym nie ma w kościołach naszych ofiary Mszy św. bo w dniu tym dokonana została ofiara krzyżowa na Kalwarji. Po Pasji odprawia kapłan cały szereg modlitw.

W dniu tym, modli się Kościół nawet za pogan, za żydów i heretyków, oczywiście o ich nawrócenie do prawdziwej wiary. Następnie odsłania kapłan wśród śpiewu krzyż Pański, dotąd ozarną zasłoną zakryty i lud wierny przyklękują trzykrotnie i ciałują rany Zbawiciela. Później odbywa się liturgia w sposób następujący: z ołtarza przenosi kapłan Najświętszy Sakrament na ołtarz i tam po odprawieniu krótkich modlitw spożywa Hostję Najśw.

W końcu urządza się Wystawienie Najśw. Sakramentu i stawia się monstrancję, przykrytą białą zasłoną przy tym ołtarzu, gdzie się przygotowany grób Pański znajduje.

Nabożeństwa wielkotypodniowe.

W kościele św. Zygmunta.

Dzisiaj w Wielki Piątek o godz. 10 rano uroczyste nabożeństwo, adoracja Krzyża św. i złożenie do grobu; o g. 7 wiecz. Pasja czyli Gorzkie Żale.

Jutro w Wielką Sobotę o godz. 8 rano poświęcenie ognia i wody do chrztu oraz uroczyste nabożeństwo. Poświęcenie pokarmów w kościele od godz. 10 i pół r. co pół godziny przez cały dzień.

Rezurekcyjna w niedzielę o godz. 6 rano.

Wszystkie inne nabożeństwa w święta w godzinach zwykłych.

W kościółku Im. Marji.

Dzisiaj w Wielki Piątek i jutro w Wielką Sobotę nabożeństwa o godz. 9 rano.

Rezurekcyjna jutro w sobotę o g. 10 wieczorem

W kościele św. Barbary.

Dzisiaj w Wielki Piątek o godz. 9 rano czytanie Pasji. Obnażenie i adoracja Krzyża. Procesja z Najświętszym Sakramentem. Msza praesantificatorem. Procesja z Najświętszym Sakramentem do Grobu.

O godz. 3 i pół po poł. procesja z Jasnej Góry. Kazanie.

Jutro w Wielką Sobotę o g. 8 rano poświęcenie ognia i kadzidła. Poświęcenie Paschału. Poświęcenie wody. Msza święta.

Rezurekcyjna w niedzielę o godz. 6 rano.

Ozniejsza sprzedaż rabatowa.

Dzisiaj, w piątek dnia 5-go kwietnia p. Aleksander Hoffman właściciel sklepu aptecznego w Starym Rynku przez znaczący procent ze sprzedaży na „Kropki Mleka” im. G. Piszarskiego. Jutro na Kolonie Letnie.

Ogonki przy przepustkach.

Wielu z posterd częstochowian, jak się zdaje opuszcza miasto na święta gdyż od kilku dni przy urzędzie, wydającym przepustki na wyjazd, widnieją od samego rana do późnego wieczora kilkunasto-metrowej długości „ogonki”, wyczekujących na swą kolej.

Zebranie sprawozdawcze.

Zebranie sprawozdawcze ze Zjazdu Ogólnego Krajowego, odbytego w Warszawie w dniach 16 i 17 marca, odbędzie się w poniedziałek 9 kwietnia o godz. 12 w południe, w sali „Ogniska Robotniczego”. Wejście bezpłatne.

Wielki koncert na Macierz Szkolną.

Wielki koncert mistrza tonów prof. Al. Michałowskiego i świetnej artystki-deklamatorki I. Ruszycówny, w wyznaczonym pierwotnie terminie z przyczyn od Zarządu Macierzy niezależnych—odbyć się nie mogli.

Obecnie po usunięciu wszelkich przeszkód, koncert ten p. n. „Wieczór poezji i muzyki polskiej” odbędzie się w sobotę dnia 21 i niedzielę 22 b. m. w sali Straży Ogniowej.

Program zapowiedzianych koncertów, wkrótce zakomunikujemy.

Walka ze szkodnikami w ogrodzie.

Na wiosnę należy skropić całe drzewa mlekiem wapiennym. Skropić je wodą lazurową (1 f. starozanu miedzi na 100 kwart wody) przed rozwinięciem pąków lub też kropić cieczą bordoską i zieloną, paryską, gdy się liście i listki na nich ukaza.

Zakładać opaski ze szmat, pod których gąsienice oprzędą się w porożarki i palis, gdy się zbierze pod nimi dużo szkodników.

Sprzedaż śledzi.

Miejska Deputacja Żywnościowa posiada na składzie około 15000 szt. śledzi.

Chcąc, przy tak ograniczonym zapasie, skutecznie sprawiedliwy podział, może być wydawane na każde 4 osoby najwyżej 1 śledź.

Śledzie nabywać można od dzisiaj dn. 6 b. m. w sklepach detalicznych Deputacji w ilości 1 sztuki na każde 4 kupony karty żywnościowej nr. 12 za 40 fenigów.

Sprawozdanie z dnia „Piechura”.

Przychód:
za nalepki rb. 206.77
z woreczków rb. 152.25

Razem rb. 359.02
Wydatki rb. 66.61

Czysty dochód rb. 292.41

Z tegoż dnia z koncertu urządnego w sali Straży Ogniowej wypłynęło:

za bilety rb. 165.05
za programy rb. 25.80

razem rb. 190.85

Wydatki połączone z urządzeniem koncertu rb. 126.91

pozostało 63.44

Dzień znaczka w połączeniu z koncertem przyniósł czystego zysku rb. 355.85

Zarząd Tow. gimnastycznego „Piechur” uważa sobie za miły obowiązek złożyć serdeczne podziękowanie wszystkim tym, którzy przyczynili się swą pracą lub ofiarami do rezultatu dnia znaczka i koncertu.

Listy do Rosji i Ameryki.

Na mocy pozwolenia władz okupacyjnych, Centralne biuro sjonistyczne w Warszawie pośredniczy w przesyłaniu listów i prób o wsparcie do rodzin znajdujących się w Rosji i Ameryce.

W Częstochowie załatwia powyższe sprawy wszystkim bez różnicy wyznania i narodowości bezinteresownie biuro sjonistyczne, mieszczące się przy ul. Panny Marji nr. 40 (prawa oficyna, I piętro) codziennie przez sobotę i święta żydowskich od godz. 11 do 1 w południe i od godz. 4 do 6 po poł.

Z Kuchni R. O.

W kuchniach R. Op. m. Częst. w czasie od dnia 26 | 3 do 1 | 4 1917 wydano obiadów:

Kuchnia II, ludowa—po 14 gr.—00 po 20 gr.—871, służbie—183, bezpłat.—5,657, ogółem—6161.

Kuchnia III, dla intel.—po 25 kop.—78, po 7 kop.—00, po 10 k.—00, służbie—77, bezpłatnych—1,458, ogółem—1,869.

Kuchnia IV, ludowa—po 7 k.—00, po 10 k.—00, służbie—217, bezpłatnych—18,412, ogółem—13,629.

Kuchnia V, dla chorych—służbie—00, bezpłatn.—874, ogółem—874.

Kuchnia VI, dla chorych—służbie—0, bezpłatnych—680, ogółem—680.

Ogółem: po 50 gr.—73, po 14 gr.—00, po 20 gr.—871, służbie—427, bezpłatnych—22,076, ogółem—23,218.

Zapomóg wydano dla 160 rodzin na sumę Mk. 1 650 fen. 00.

Wydano herbat 18322 porcji.

Na samopomoc gimn. p. Słowikowskiej.

W d. 17 b. m. w teatrze „Odeon” odbędzie się przedstawienie, dochód z którego przeznaczony jest na samopomoc gimn. p. Słowikowskiej.

Wielce urozmaicony program składać się będzie z aktówki, żywych obrazów i działu koncertowego.

Stręczenie robotników polskich dla niemieckiego gospodarstwa rolnego.

Ze źródła urzędowego nadsyłają nam co następuje:

Wydziały stręczenia robotników ogłosiły ostatnio warunki, na których przyjmują się robotników polskich do robót rolnych w Niemczech. W kontraktach przewiduje się pewną podwyżkę płacy w gotówiznie. Natomiast ilość należnych robotnikowi ordynarji umieszczono w warunkach kontraktu bez zmiany. Jak dowiadujemy się, wynikały z tego powodu niejednokrotnie nieporozumienia. Wskazywano na to, że stosownie do obowiązujących w Niemczech przepisów, dotyczących podziału środków żywnościowych, chlebowawcy wcale nie mogą dostarczyć robotnikowi całkowitej ilości ordynarji, podanych w warunkach kontraktu. Co prawda, chlebowawcy w Niemczech muszą i w stosunku do robotników polskich przestrzegać istniejące przepisy i robotnicy polscy nie mogą otrzymywać więcej środków żywnościowych, niż obywatele niemiecy. Nie można z góry określić, ile chlebowawca będzie mógł faktycznie dostarczyć robotnikowi, stosując się do przepisów niemieckich, gdyż wyznaczenie ilości środków żywnościowych podlega zmianom stosownie do pory roku i innych okoliczności. Tymczasem kontrakt musi spoczywać na stałej podstawie. Robotnik musi wiedzieć, czego może żądać od chlebowawcy, gdyż płaca w gotówiznie i ordynarje stanowią razem jego zarobek. Z tej racji wzięgnięto do warunków kontraktu całkowite dawne ordynarje, jako świadczenie, obowiązujące chlebowawcę oprócz płacy w gotówiznie. Szczególny przepis znaczący jednak wyraźnie, że chlebowawca nie może dostarczyć ordynarji w naturze i nie mogą zastąpić ich innymi środkami żywnościowymi tej samej wartości, powinien wypłacić robotnikowi w gotówce wartość niedostarczonych artykułów według cen, obowiązujących podówczas na rynku. W ten sposób czyni się zadość potrzebom robotnika bez wątpienia najlepiej. Oczywiście nie wiedzą oni z góry, ile wynosić będzie odszkodowanie w gotówce za nieotrzymane środki żywnościowe. Określonych cen nie ustanowiono jednak z tego względu, że ceny produktów się zmieniają i przypuszczalnie wzrastać będą. Gdyby z góry ustanowiono określone sumy za niedostarczalne środki żywnościowe, to robotnik poniósłby szkodę wskutek dalszego wzrostania cen. Według powziętego jednak uregulowania ponosi jedynie chlebowawca ryzyko wzrostu cen, gdyż bez względu na to, o ile podniosą się ceny artykułów żywnościowych na rynku, służące za podstawę przy wyznaczeniu odszkodowania za niedostarczone środki żywnościowe. Zarobek robotnika odpowiada w ten sposób rzeczywistemu stanowi rzeczy. Ceny rynkowe można w każdej miejscowości w Niemczech z łatwością stwierdzić. Określenie cen wyjęte jest całkowicie z pod jednostronnego ustalenia ich przez chlebowawcę; robotnik wie każdego czasu, czego ma żądać od swego chlebowawcy. O ile ten ostatni nie może dostarczyć ustanowionych ordynarji, nie osiąga żadnych korzyści z tego. Całkowitą wartość ich musi zapłacić robotnikowi w gotówiznie, za którą robotnik będzie mógł sam się zaopatrzyć w artykuły żywnościowe, których nie otrzymał od chlebowawcy.

Pod względem ekonomicznym należy powitać takie uregulowanie sprawy o tyle, że robotnik w zakresie swych potrzeb może łatwiej wystarać się o swój chleb powszedni, a zwłaszcza na wsi, gdzie osobście zna źródło nabywania tegoż. W każdym razie można przypuszczać, że on łatwiej i taniej nabydzie towar, niż chlebowawca, od którego — pomijając już trudności zakupu następczące się wobec zapotrzebowania większych ilości, — zwykle żąda się wyższych cen.

Zapisujcie się na członków Polskiej Macierzy Szkolnej.

KARTY do GRY

Akc. Tow. POŁĄCZONYCH FABRYK STRALSUNDRIK.

Skład hurtowy

Magazyn LEONA KIPMANA w Warszawie,

Marszałkowska, 154.

Poszukiwani agenci do sprzedaży.

ZAKŁAD KĄPIELOWO-ZDROJOWY CIEGOCINEK.

Kąpiele solankowe, błotne, kwaso-węglowe, elektryczne i inhalatorjum.

Świetne skutki lecznicze. Najtańsze utrzymanie.

Sezon wstępny od 1-go maja do 1-go czerwca. Sezon główny od 1-go czerwca do 1-go października.

Cesarzski Zarząd Kąpielowy.

Dla przeprowadzenia kuracji domowej poleca się szlam, ług, wodę mineralną, wodę stołową.

Przedstawicielstwo posiada A. Szmolke, Warszawa, Marszałkowska 149.

„Źródło Polskie” w Warszawie,

ulica Piękna № 29,

wytwarzające znakomite mieszane kawy:

„Czekoladową” po 3 rb. funt,

„Kłos” po 2 rb. funt i

„Żywnościową” po 1 rb. za f.

powierzyło reprezentację na Częstochowę i Okolicę p. p. Naspawicowski (Hubertowska 4) i p. Wolskiemu (Wieluńska 4), do których to panów Zarząd Wytwórni prosi z g ł a s s a ć się z wszelkimi zamówieniami.

Skład Apteczny

prowizora farmacji Z. OKŁOWSKIEGO

dawniej Senior i Ska ul. Panny Marji № 29.

Poleca w wielkim wyborze: Perfumerję krajową i zagraniczną, kosmetyki mydła toaletowe, środki patentowane i opatrunkowe, wody mineralne sztuczne i naturalne.

Dla Krów Wakeryna

Bardzo skuteczny środek dla krów zdrowych znany i stosowany oddawna za granicą jako

- 1) wzmacniający organy trawienia,
- 2) wpływający na apetyt,
- 3) ogólny wygład i 4) jakość i ilość dobrego mleka.

Dodawajcie do paszy krowom Wakerynę. Zadać w aptekach, składach aptecz., kooperatywach, spółk. roln. i sklepach kolonialnych.

Główny skład: Apteka Wągrowskich i Kadeoza, Warszawa, Chłodna 16.

Ofiary:

Na święcone dla legionistów F. T. rb. 2 kwit 148 Marja Barez rb. 1 kwit 149 Na Sekcję przeciwzbroczną Róża Nowak rb. 1 kwit 150.

Hoffman Aleksander składa ze sprzedaży rabatowej na paralityków rb. 1-10 kwit 151 na Sekcję przeciwzbrocz. 1-05 kwit 152 na Samopomoc rb. 2-20 kwit 153 na biedne dzieci rb. 1-15 kwit 154

500 marekzgubiono we wtorek dnia 3. Kwietnia wieczorem o godz. 5³⁰, w drodze do poczty do Komendantury miejscowej. Znalazcy będzie dana nagroda Uprasza się o natychmiastowe oddanie Adm. Gońca**LEKARZ-DENTYSTA****Michał Grejniec**w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9-1 i od 3-7 wieczorem.**Stanisław RUMSZEWCZ**

adwokat przysięgły

w Częstochowie ul. Piękna (dawniej Cerkiewna) № 4 (pierwsze piętro nad b. biurem adresowem).

Przyjmuje od 2-3 po poł.

Reparacje przeróbki gramofonów i. t. p. w wynajem patefonów i płyt na święta, oras film do kinematografów „Kok” specjalny skład ul. Panny Marji Nr. 9 202-**P**oszukuje dzierżawy domku z ogrodem lub gruntem Wiadomość w Adm. Gońca.**D**o wynajęcia od 15-go Kwietnia w oficynie na parterze 2 pokoje z kuchnią, wygodami i przedpokojem a od 1. Lipca r. b. sklep aleja II Nr. 30 216-**Udzielam** lekcji kroju i muzyki na fortepianie ul. Stara № 18 Helena G n i e w k o w s k a**W**oźrebne do kupna Domy Place Majątki Miłny, pożyczki, zamiany pieniędzy. Biuro Pośrednictwa ul. Teatralna № 11 róg Aisi w Częstochowie.**S**zafę do książek porządną obszerną w dobrym stanie kupię Oferty w „Gońcu” Szafa 215-**DRUKARNIA i LITOGRAFJA****F. D. WILKOSZEWSKIEGO**

w Częstochowie, ul. Panny Maryi Nr. 38.

WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY STARANNIE I AKURATNIE PO CENACH MOŻLIWIE NISKICH.